

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV ÖST RAPPORT 2008:54

ARKEOLOGISK FÖRUNTERSÖKNING

Boplats och åker intill Toketorp

RAÄ 238, Norrberga 1:294

Vists socken, Linköpings kommun

Östergötland

Dnr 422-4623-2007

Katarina Sköld

UV ÖST RAPPORT 2008:54

ARKEOLOGISK FÖRUNDESRÖKNING

Boplats och åker intill Toketorp

RAÄ 238, Norrberga 1:294

Vists socken, Linköpings kommun

Östergötland

Dnr 422-4623-2007

Katarina Sköld

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Öst

Roxengatan 7, 582 73 Linköping

Tel. 010-480 81 40

Fax 010-480 81 73

uvost@raa.se

www.arkeologiuv.se

Omslagsbild Boplatsen intill gården Toketorp, från öster. Foto Katarina Sköld.

Produktion/grafisk form Britt Lundberg

Grafik Lars Östlin

Utskrift UV Öst, Linköping 2008

Kartor ur allmänt kartmaterial, ©Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L 1999/3.

©2008 Riksantikvarieämbetet

UV Öst, Rapport 2008:54

ISSN 1404-0875

Innehåll

Sammanfattning	5
Bakgrund	5
Syfte	5
Kulturmiljö	7
Fornlämningsmiljö	7
Tidigare undersökningar	7
Metod och genomförande	7
Resultat	7
Åtgärdsförslag	7
Referenser	8
Litteratur	8
Kartor	8
Övriga referenser	8
Administrativa uppgifter	8

Fig 1. Karta över Östergötland med platsen för förundersökningen markerad.

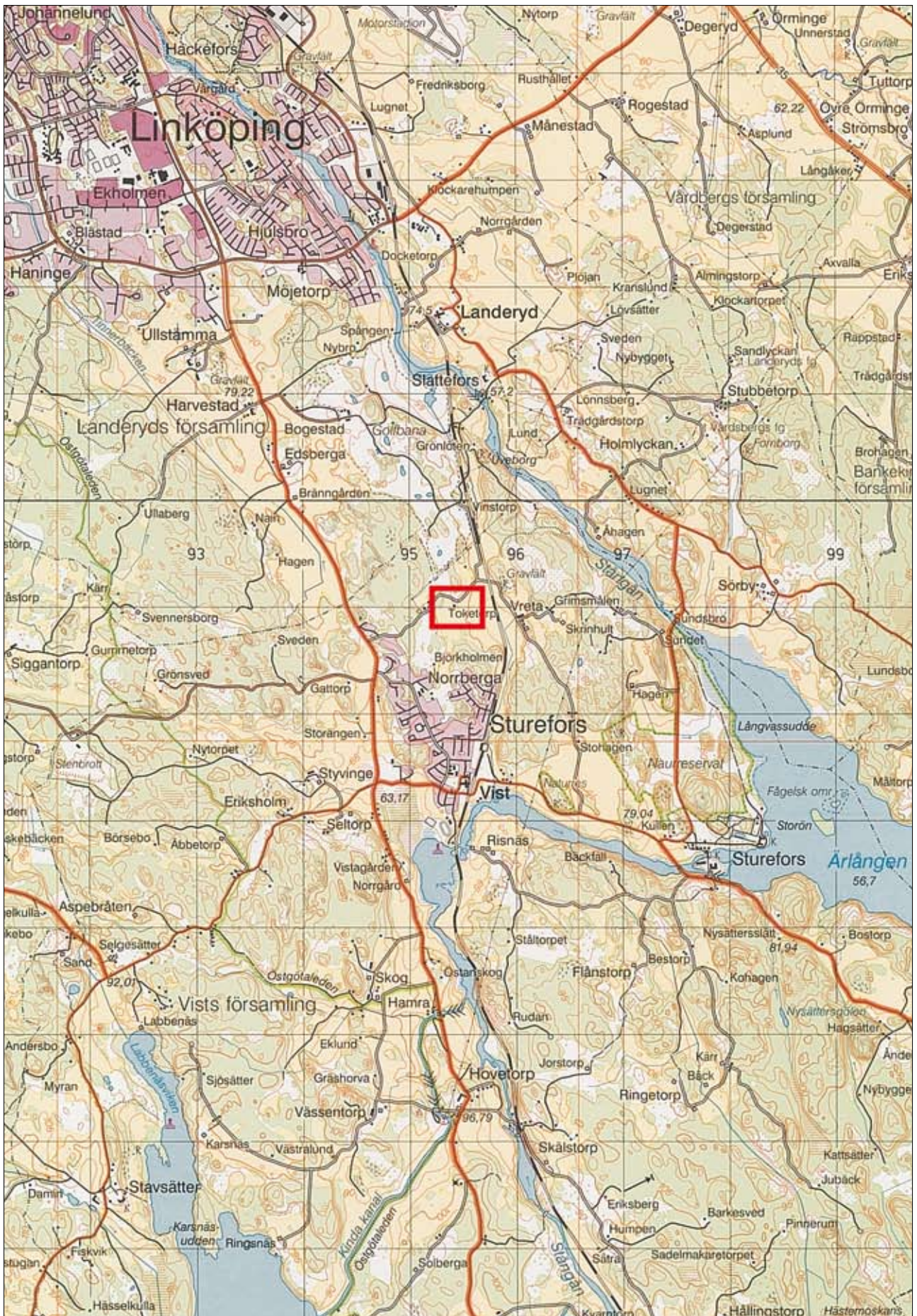

Fig 2. Utdrag ur analoga Gröna kartan med förundersökningsområdet markerat. Skala 1:50 000.

Arkeologisk förundersökning

Boplats och åker intill Toketorp

Sammanfattning

Riksantikvarieämbetet, Avdelningen för arkeologiska undersökningar, UV Öst, har den 24 september 2008 genomfört en arkeologisk förundersökning intill RAÄ 238 vid gården Toketorp, Vist socken, Linköpings kommun, Östergötland. Anledningen var att Linköpings kommun, Teknik och samhällsbyggnad arbetar med detaljplan över området Norrberga intill Sturefors samhälle strax söder om Linköping. I detta arbete planeras småhusbebyggelse inom fastigheten Norrberga 1:294.

Boplatsen (RAÄ 238) påträffades vid den arkeologiska utredningen, etapp 2, i december 2006. Området gränsar i norr till RAÄ 232 (by-/gårdstomt) och gården Toketorp, Vist sn, Linköpings kommun, Östergötland. Området består till största delen av plöjd åkermark.

I samråd med Länsstyrelsen och exploatör var syftet med denna förundersökning att endast begränsa fornlämningen österut. Inga arkeologiska lämningar skulle grävas i detta skede då exploatören ville anpassa detaljplanen till fornlämningen. Med hjälp av grävmaskin banades matjorden av och de lämningar som påträffades mättes in med GPS. Sökschakten, totalt 13 st, drogs i förlängningen av de schakt med fornlämningar som utredningen hade påvisat. I de två norra schakten kunde lager innehållande bränd lera, enstaka kolstänk samt förhistorisk keramik konstateras. I övriga schakt saknades förhistoriska lämningar. Fornlämningen är efter utfört arkeologiskt arbete helt avgränsad och mäter 12 130 m².

Fornlämningen är inte förundersökt utan endast avgränsad. Om detaljplanen ändras så att fornlämningen skulle komma att beröras bör en förundersökning utföras i syfte att datera och bedöma fornlämningens karaktär och status etc.

Bakgrund

Linköpings kommun, Teknik och samhällsbyggnad arbetar med detaljplan över området Norrberga intill Sturefors samhälle strax söder om Linköping. I detta arbete planeras småhusbebyggelse inom fastigheten Norrberga 1:294. Boplatsen (RAÄ 238) påträffades vid den arkeologiska utredningen, etapp 2, i december 2006. Området är ca 12 130 m² och gränsar i norr till RAÄ 232 (by-/gårdstomt) och gården Toketorp, Vist sn, Linköpings kommun, Östergötland. Området består till största delen av plöjd åkermark.

Syfte

Syftet med förundersökningen var att begränsa fornlämningen österut. Enligt överenskommelse mellan RAÄ UV Öst, Länsstyrelsen i Östergötlands län och exploatör grävdes i detta skede inga anläggningar eller lager.

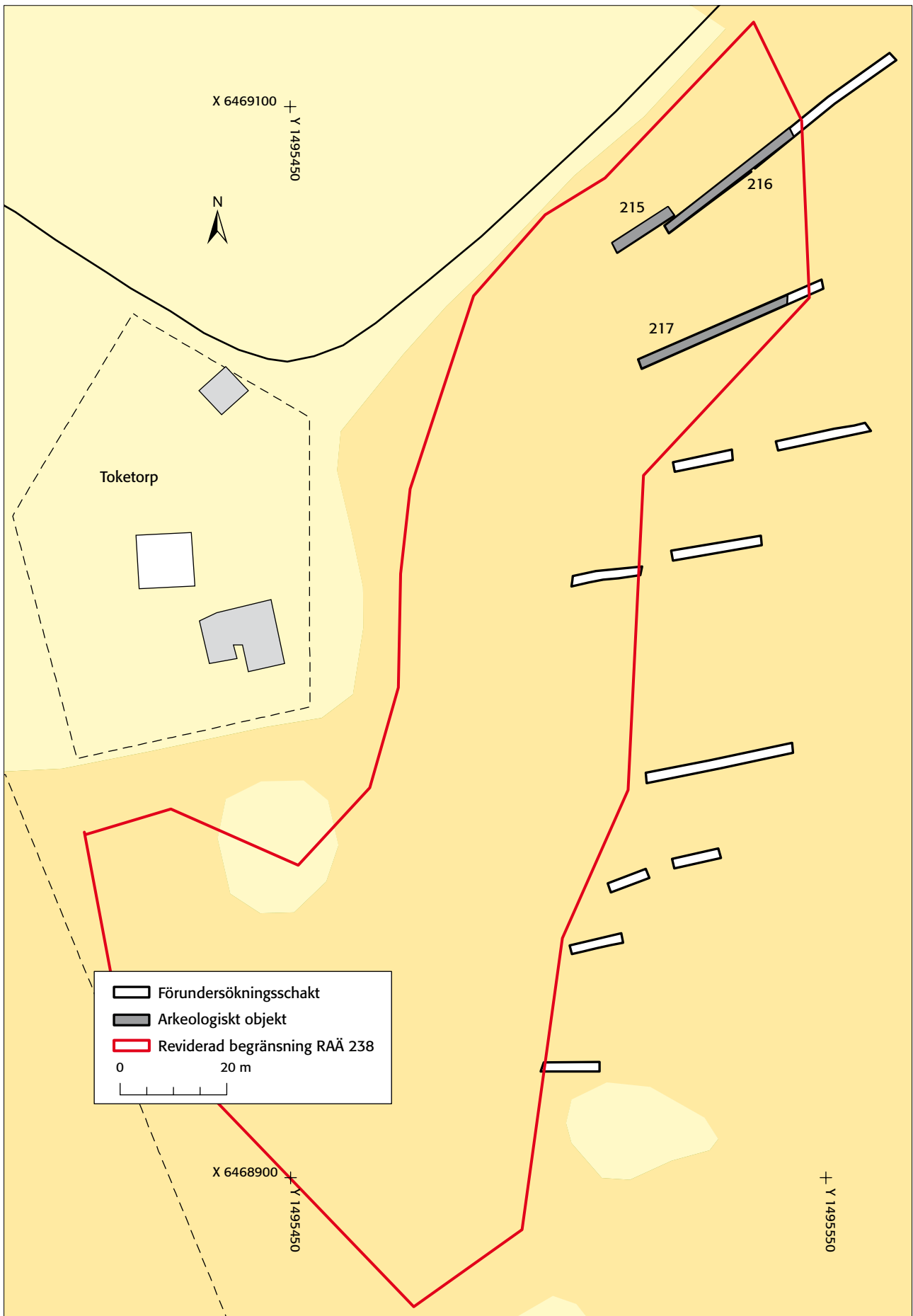

Fig 3. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med fornlämningens nya utbredning, förundersökningsschakt och arkeologiska objekt. Skala 1:1000.

Kulturmiljö

Området runt Sturefors kännetecknas av böljande landskap med varierande markslag. Området utgör en del av riksintresset *Eklandskapet* (NE46) söder om Linköping. I öster gränsar det till det regionala intresseområdet för kulturmiljövården *Vreta* (Linköping nr 49), vilket utgörs av en oskiftad klungby med bebyggelse från 1700- och 1800-talen.

Fornlämningsmiljö

Fornlämningsbilden har sin tyngdpunkt i järnålder, vilket illustreras väl av de gravar, gravfält och stensträngar som finns i området. Dock finns samtliga tidsperioder representerade. Inom området finns ett antal registrerade lämningar. Dessa utgörs av stensättningsliknande lämningar RAÄ 22, röjningsröse RAÄ 37, stensättning RAÄ 231. I sydväst angränsar området även till stensättningen RAÄ 138.

Planområdet berör en miljö som kan diskuteras och analyseras mot bakgrund av olika centrala arkeologiska problemområden från i första hand järnålder och framåt. Det är möjligt att bedöma miljön i relation till undersökningar och forskning inom bl a Mörtlösa/Kallerstad i Linköping (Lindeblad & Petersson 2007).

Tidigare undersökningar

Riksantikvarieämbetet UV har vid ett flertal tillfällen tidigare genomfört undersökningar i närområdet. Vid dessa undersökningar har såväl boplatslämningar som gravar påträffats och undersökts (t ex Claréus 1986, Granath 2005, Ullén 1984 m fl). Vid den arkeologiska utredningen etapp 2, vilken utfördes i december 2006, påträffades boplatslämningar och åkerlager intill gårds/bytomten RAÄ 232.

Metod och genomförande

Vid den arkeologiska förundersökningen avgränsades fornlämningsområdet österut. Med hjälp av grävmaskin drogs schakt ut från utredningens östra begränsning. De arkeologiska objekt som framkom mättes in med GPS.

Resultat

Totalt 13 sökschakt, av en sammanlagd yta på 410 m², togs upp med hjälp av grävmaskin. Schakten förlades i förlängningen av de schakt vilka innehöll fornlämning i samband med utredningen, etapp 2.

I de två norra schakten kunde lager (A215, A216 och A217) innehållande bränd lera, enstaka kolstänk samt förhistorisk keramik (Fnr 1) konstateras. Lagren tolkades att vara gamla åkerlager, troligen förhistoriska. Keramiken var av allmän förhistorisk karaktär. I övriga schakt saknades förhistoriska lämningar. Fornlämningen är efter utfört arkeologiskt arbete nu helt avgränsad och mäter 12 130 m².

Åtgärdsförslag

Fornlämningen är inte förundersökt utan endast avgränsad. Om detaljplanen ändras så att fornlämningen skulle komma att beröras bör en förundersökning utföras i syfte att datera och bedöma fornlämningens karaktär och status etc.

Ansökan om tillstånd enligt Lag (1988:950) om kulturminnen m m ställs till Länsstyrelsen, vilka beslutar i ärendet.

Linköping i oktober 2008

Katarina Sköld

Referenser

Litteratur

- Claréus, C. 1986. Provundersökning inom Norrberga 1:294 och 4:6, Sturefors. Rapport. Riksantikvarieämbetet.
- Granath, Y. 2005. *Sturefors Husby 1:46*. Arkeologisk utredning, etapp 2. Rapport UV Öst 2005:35. Linköping. Riksantikvarieämbetet, Avdelningen för arkeologiska undersökningar.
- Kraft, A. 2007. *Arkeologi i Norrberga. Anläggningar vid gården Toketorp*. RAÄ 238. Toketorp, Norrberga 1:294. Vist socken, Linköpings kommun, Östergötland. UV Öst Rapport 2007:12.
- Ullén, I. 1984. *Ett gravfält från äldre järnålder vid Gattorp*. Vist sn, Östergötland. Rapport UV 1984:24. Riksantikvarieämbetet, Avdelningen för arkeologiska undersökningar.

Kartor

Storskifteskarta Norrberga 1790, Vist sn. Akt D129-44:3.

Övriga referenser

FMIS (fornminnesregistret) <http://www.fmis.raa.se>

Administrativa uppgifter

Län: Östergötland

Landskap: Östergötland

Kommun: Linköping

Socken: Vists socken

Plats: Norrberga 1:294

Fornlämning: Vist RAÄ 238

Undersökningens mittpunkt: X6468997, Y1495493

Koordinatsystem: RT90, 2,5 gon V

Höjdsystem: RH00

Riksantikvarieämbetet dnr: 422-4623-2007

Länsstyrelsen dnr: 431-28706-07

Länsstyrelsen beslutsdatum: 2008-03-04

Projektnummer: 10857

Intrasisprojekt: O2007131

Rapportnummer: 2008:54

Ansvarig arkeolog: Katarina Sköld

Personal: Johan Stenvall

Beställare: Länsstyrelsen i Östergötland

Kostnadsansvarig: Linköpings kommun, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Teknik- och samhällsbyggnad. Att Rebecka Petersson.

Undersökningstid: 2008-09-24

Undersökningsområde: 12 130 m²

Undersökt yta: 410 m²

Arkivhandlingar: Förvaras på UV Öst i väntan på eventuell fortsatt undersökning.

Fynd: Fnr 1, förvaras på UV Öst i Linköping i väntan på fyndfördelning.